

MERDEKA

Nr 50 - oktober 2011

ÖSTTIMOR

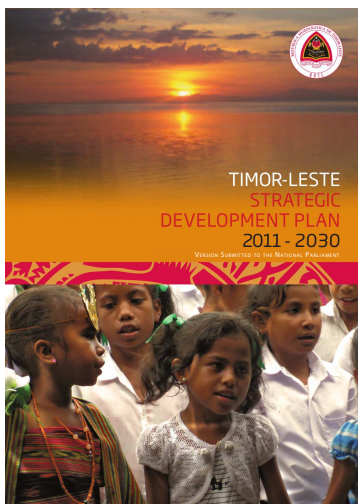
Information

Östtimors strategiska utvecklingsplan

Planen förelades parlamentet den 5 juli för antagande den 11. Det är en uppseendeväckande kort tid att diskutera ett så viktigt, långsiktigt styrande dokument.

Var det bara för att kunna presentera planen vid givarmötet i Dili den 12 juli?

Planen är uppgjord för åren 2011-2030 och omfattar sju sektioner på tillsammans drygt 200 sidor:

- I. Introduktion
- II. Vision för Östtimors ekonomi 2030
- III. Ramverk för åtgärder till 2020
- IV. Offentliga investeringar till 2015
- V. Offentlig finansiering till 2015
- VI. Makroekonomiskt ramverk
- VII. Institutionellt ramverk

Ministerrådet antog planen efter ett långt sammanträde 1/7.

Den engelska versionen publicerades den 7 juli.

Arbetet med planen påbörjades redan 2009. Under 2010 reste Gusmão genom hela Östtimor för att i alla 65 underdistrikt i de 13 distrikt, som Östtimor administrativt är uppdelat i, presentera och diskutera ett förslag till plan. Det publicerades aldrig officiellt.

Organisationen La'o Hamutuk, UNDP och andra hade en hel del allvarliga invändningar mot det och den slutliga versionen är rejält omarbetad.

Regeringens pressmeddelande säger att:

Planen syftar till att utveckla infrastrukturens kärna, mänskliga resurser, och uppmuntra den privata sektorns tillväxt inom strategiska industrigrenar - en brett baserad jordbrukssektor, en blomstrande turistindustri och industrier som bygger på olja och gas ... Kapitlen om socialt kapital fokuserar på nationens sociala kapital och på att bygga en frisk och utbildad nation för att tillgodose folks behov och främja personlig utveckling. Infrastrukturen kommer att säkra att landet har en produktiv kärna, som krävs för att bygga en varaktig, växande och sammanhållen nation. Och delen om ekonomisk utveckling lägger fram en plan för att uppnå en välmående, modern ekonomi och skapa arbetstillfällen för män-

Fortsättning på sidan 6

**Nyheter från Östtimor,
Västpapua, Aceh och Indonesien**

Merdeka & ÖsttimorInformation

Östtimors strategiska utvecklingsplan	1
Redaktören har ordet	3
Västpapuanotiser	3
Kampanjbrev undertecknas	4
Observationer inför givarmöte	5
Uttalande på årsdagen av folkomröstningen	6
Storstrejk i gruva i Västpapua	7
Indonesien - kyrkor förstörda 2011	8

A 2011-10-05 15:36

Detta verk är licensierat under Creative Commons Erkännande-Ickekommersiell-Inga bearbetningar 2.5 Sverige licens. För att se en kopia av denna licens, besök <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/2.5/se/> eller skicka ett brev till Creative Commons, 171 Second Street, Suite 300, San Francisco, California, 94105, USA. Material som publiceras i Merdeka & ÖsttimorInformation kan också publiceras i <http://www.globalarkivet.se>.

Prenumeration 125 kronor för 4 nummer
Lösnummer 35 kronor
Östtimorkommittén
c/o Pollák
Wiboms v 12, 2 tr
171 60 SOLNA
Tel 08-27 24 27
epost pren@osttimorkommitten.se
Plusgiro 1 81 92-5

Merdeka & ÖsttimorInformation

Ansvarig utgivare:
Gabriel Jonsson

Redaktör:
Gabriel Jonsson

Redaktionsadress:
Gabriel Jonsson
Råsundavägen 24, 2 tr
169 67 SOLNA
redaktor@osttimorkommitten.se
Tel 08-33 62 47

Layout:
Östtimorkommittén

Adresser:
Föreningen ett Fritt Papua
c/o Jonsson
Råsundavägen 24, 2 tr
169 67 SOLNA
Plusgiro 4 19 12 84-1

Östtimorkommittén
c/o Jonsson
Råsundavägen 24, 2 tr
169 67 SOLNA
Plusgiro 1 81 92-5

Tryck:
Daus Tryck & Media AB

ISSN Nr: 1402-2559

Annonsspriser på begäran

Redaktören har ordet

Även om den indonesiska övärlden förblir en icke uppmärksammas del av världen i svenska medier, har flera händelser ägt rum under den senaste tiden som vi skriver om i detta nummer. Om man blickar framåt är Östtimors strategiska utvecklingsplan av stor potentiell betydelse för landets framtid på flera områden. Förhoppningsvis kommer de kritiska punkter som framförts att noggrant beaktas, när planen implementeras, trots att parlamentet redan godkännt den.

Planen lades fram i juli i samband med att ett internationellt givarmöte för Östtimor hölls i Dili. Organisationen La'o Hamutuks ("Gå tillsammans") observationer inför mötet presenteras i en annan artikel. Observationerna är på flera punkter kritiska, både när det gäller straffrihet för dem som begick brott mot mänskligheten under den indonesiska ockupationen 1975-1999 och frågan om att ta utlandslån.

Den tredje artikeln om Östtimor handlar om en internationell kampanj mot utlandsupplåning, som i augusti skickade ut ett brev med krav på att landet måste förbli skuldfritt, som kommittén skrev på. Både Östtimorkommittén och Föreningen ett fritt Papua skrev i juli på ett

internationellt kampanjbrev med krav på Indonesiens regering ställer de ansvariga för övergrepp mot papuaner under de senaste veckorna inför rätta.

Som vanligt framgår det dock även i detta nummer klart och tydligt att läget i Västpapua är fortsatt låst. En internationell advokatkonferens hölls i augusti för att stödja Västpapuas folk i kampen för frihet och självständighet. Noterbart är att 26 medlemmar av det amerikanska representanthuset protesterat mot behandlingen av den politiske aktivisten Filep Karma. Även om det är osäkert vilket resultat konferensen och protestaktionen får, är det i alla fall betydelsefullt att arbete pågår i den så svårlösta Västpapuafrågan. Till innehållet om Västpapua hör även en längre artikel om en storstrejk i juli vid koppar- och guldgruvan Grasberg i området.

Vi har också med ett uttalande som Timor-Leste Alliance for an International Tribunal antog den 30 augusti, som är årsdagen av 1999 års folkomröstning om Östtimors status. En kort notis om förstörelse av kyrkor i Indonesien avslutar numret.

Gabriel Jonsson

Västpapuanotiser

Internationell advokatkonferens

I början av augusti ordnade International Lawyer for West Papua en tvådagarskonferens i London. Konferensens syfte var att stödja Västpapuas folk i sin kamp för frihet och självständighet. En sådan konferens väcker tveklöst reaktioner i Jakarta, särskilt från regeringen. Enligt tidningen *Cendrawasih Post* den 4 augusti ligger principen för enhetsstaten Republiken Indonesien (NKRI) fast. "Principen om en enhetsstat för oss måste upprätthållas. Det finns ingen anledning, ingen möjlighet öppen för dem att höja Morgonstjärnan", sade försvarsminister Purnomo Yusgiantoro i samband med firandet av Iftar (muslimsk helgdag) igår (3/8).

Han kritiserade dem som stöder Västpapuas krav för att inte vara medvetna om att konferensen icke fick uppmärksamhet av det internationella samfundet. Den tidigare ministern för energi och mineraltillgångar sade att regeringen fortfarande arbetar med den rättsliga processen om att det finns indikationer på förräderi. Enligt honom håller man utkik på vissa platser, bl.a. Paniai och Abepura. Den samordnande ministern för lag och ordning avvisar tanken på brott mot de mänskliga rättigheterna i Västpapua. Myndigheterna gör sitt jobb i korridorerna mot brottsbekämpning och det kan inte uppfattas som en form av brott mot de mänskliga rättigheterna. "Gör inga misstag som uppfattas som brott mot de mänskliga rättigheterna", sade han.

Medlemmar av USA:s representanthus protesterar

Båda demokrater och republikaner i representanthuset har i ett uttalande protesterat mot behandlingen av Filep Karma. Filep Karma, 52, är en framstående papuansk politisk aktivist och före detta indonesisk tjänsteman som avtjänar ett femtonårigt fängelsestraff för sitt arbete för opinionsbildning för mänskliga rättigheter. Han greps den första december 2004 för att ha organiserat och deltagit i en ceremoni i Abepura, där hundratals människor hade samlats för att höja den papuanska flaggan Morgonstjärnan och fira årsdagen av den papuanska självständighetsförklaringen från det holländska styret 1961. Även Karma fördömde i sitt framträdande användandet av våld, blev anklagad för förräderi och dömdes till femton års fängelse. Enligt dem som undertecknade uppropet mot våldet hade Karma häktats på felaktiga grunder och hans rättegång hade brutit mot indonesisk lag och landets skyldigheter enligt internationell rätt. MR Karma leder av luftvägsinfektioner och buksmärtor men nekas läkarvård.

De 26 undertecknarna av protesten uppmanade president Yudhoyono att släppa Mr Karma och att den indonesiska regeringen ska uppfylla sina åtaganden enligt internationell rätt och sin egen konstitution.

Hendrik Amahorseja

Kampanjbrev undertecknas

Både FFP och Östtimorkommittén har under sommaren undertecknat två brev som skickats ut som en del av internationellt kampanjarbete för Västpapua respektive Östtimor.

Mänskliga rättigheter och rättvisa i Västpapua

I juli skickade West Papua Advocacy Team, TAPOL (Indonesian Human Rights Campaign i London) och East Timor and Indonesia Action Network (ETAN i New York) ut ett brev som kräver att Indonesiens regering ställer de ansvariga för övergrepp mot papuaner under de senaste veckorna inför rätta. Människorättsorganisationerna United for Truth and Commission for the Disappeared and the Victims of Violence i Västpapua hade dessförinnan ställt krav på att rättvisa skipas i samband med de många tillfällen våld utövats mot papuaner. Flera dödsoffer har krävts. Tortyr, bortföranden och fängslanden har förekommit. Övergreppen visar att Indonesiens ”demokratisering” har begränsningar.

Vid en presskonferens i (provinshuvudstaden) Jayapura den 14 juni sade organisationerna att knappast i något fall av människorättsbrotten hade de ansvariga ställts inför rätta. Och när så hade skett, försvarades de ansvariga med motiveringen att handlingarna hade utförts för nationens säkerhet. Flera fall av övergrepp i form av dödanden, brutal tortyr och försvinnanden lyftes fram. Det framkom även att många papuaner utsätts för diskriminering, hot och utomrättsliga bestraffningar på grund av regeringens grundlösa påståenden om att de eller deras familjemedlemmar är ”separatister”.

Man krävde a) att Indonesiens regering omedelbart ska utreda incidenterna i Wasior och Wamena och därigenom erkänna att papuanerna är medborgare i Republiken Indonesien, b) att riksåklagaren ska upphöra med sin förhållning av dessa incidenter, c) att myndigheterna i Västpapua gemensamt ska agera för att säkerställa att incidenterna utreds i en lokal människorättsdomstol, d) att en lokal människorättsdomstol omedelbart ska sättas upp och e) att om regeringen inte tar itu med incidenterna så ska en internationell domstol göra det.

I en annan presskonferens den 17 juni uttalade sig Coalition of Human Rights Defenders in the Land of Papua, som består av Komnas HAM-Papua, synoden av den papuanska Kingmi-kyrkan, synoden av den papuanska baptistkyrkan, Foker NGO (Non-Governmental Organization arbetsgrupp) Papua, Commission for the Disappeared and the Victims of Violence, LBH – Legal Aid Institute in Papua och United For Truth, emot ”vålds- och terrorhandlingarna som har utförts mot såväl människorättsförsvarare som journalister”. Organisationerna var särskilt kritiska mot våld utfört av den

indonesiska militären vars handlingar står i kontrast mot påståendena om att försvarsmakten håller på att reformeras.

I ett uttalande krävde man a) att människorättsförsvarare ska skyddas för att kunna utföra sitt humanitära arbete, b) att en särskild byrå ska upprättas inom KomnasHAM för att skydda människorättsförsvarare, c) att befälhavaren för området Cenderawasih XVII i Västpapua vidtar åtgärder inom rättsväsendet och administrationen mot alla övergrepp som militären utför i området och d) att ett moraliskt ledarskap ska utövas över de väpnade styrkorna så att inga övergrepp utförs mot civilsamhället eller människorättsförsvarare.

Genom att utföra människorättsbrott i Västpapua och att inte skydda människorättsaktivister har Indonesien icke fullföljt sina legala åtaganden enligt internationella avtal man är part i såsom International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights och International Covenant on Civil and Political Rights.

Kampanj mot utlandsupplåning i Östtimor

I augusti skickade East Timor and Indonesia Action Network och den inhemska rörelsen Movement Against Debt ut ett brev med krav på att Östtimors regering måste se till att landet förblir skuldfritt och avstår från att låna upp kapital på den internationella lånemarknaden. Det gäller nämligen att skydda kommande generationer: Östtimor får inte göra om de misstag som andra u-länder har gjort med svåra skuldproblem under decennier som konsekvens. Det är särskilt viktigt att undvika att hamna i denna situation på grund av Östtimors stora beroende av export av icke förnybara olje- och naturgastillgångar som väntas sina inom kort tid.

För mer än 20 år sedan gav internationella långgivare lån till u-länder. Detta ledde till ohållbara skulder och skuldkriserna under 1980- och 1990-talet. Än idag betalar länderna belopp som skulle kunna ha använts för grundläggande samhällsservice som hälsovård, utbildning, vatten och sanitet. Internationella finansinstitut som Internationella valutafonden och Världsbanken tvingade länder som var skyldiga dem pengar att genomföra åtstramningspaket som innebar att offentlig service drogs ner för att lån skulle kunna återbetalas. Kraven inkluderade privatisering av offentlig service såsom vatten och elektricitet. De fattigaste har blivit tvungna att betala mer för grundläggande samhällsservice och lönerna för statsanställda har sänkts. Även då lån ges på förmånliga villkor, är länderna legalt förpliktigade att betala tillbaka räntorna innan investeringar görs för att möta befolkningens behov.

Även om vissa människor hävdar att inkomsterna från olje- och naturgasexporten utgör en säkerhet i samband med upplåning av kapital, visar historien att argumentet inte håller. Ju mer olja ett land producerar

och ju högre dess beroende är av oljeexporten, desto sannolikare är det att landet drar på sig skulder. Östtimor är idag det land i världen som är mest beroende av oljeexport: olja och gas svarar för 95% av statsintäkterna. Oljepriserna och de internationella räntorna fluktuerar kraftigt, vilket skapar problem om oljepriserna sjunker samtidigt som räntorna kan stiga medan avbetalningar ska göras. När oljan och gasen tar slut om mindre än 15 år men lånen ändå måste återbetalas, får Östtimors barn och barnbarn ta konsekvenserna.

I de flesta u-länder som har olja är följderna försämrad ekonomisk utveckling, ökade konflikter, fattigdom och korruption. Östtimor får inte hamna i samma

situation. Vid självständigheten 2002 hade landet ingen utlandsskuld. För en jämlik, välmående och miljövänlig framtid för dagens och morgondagens barn måste Östtimor förbli skuldfritt. Vi kräver att Östtimors ledare och internationella institutioner finansierar landets så välbehövliga utveckling på andra sätt.

Uttalandet, som har 117 undertecknare i 28 länder, presenterades den 8 september för lokala medier i Östtimor och internationella medier.

Gabriel Jonsson

Källor: ETAN, 3/7, 24/8 och 8/9.

Observationer inför givarmöte

Organisationen La'o Hamutuk ("Gå tillsammans") har i mer än tio år följt och analyserat det arbete Östtimors regering och dess samarbetspartners gör. Man skrev inför 2011 Timor-Leste and Development Partners Meeting "Goodbye Conflict, Welcome Development", som hölls i Dili 11-13 juli, ett uttalande i vilket man lyfter fram erfarenheter det internationella biståndssamfundet har gjort.

Biståndsgivare bortser ofta från de speciella förhållandena i Östtimor som omfattar det koloniala arvet, ockupation, trauma, religion, fattigdom och underutveckling. Under det senaste decenniet har internationella experter definierat problem eller föreskrivit lösningar för Östtimor utan att förstå varför situationen är som den är.

Straffriheten för dem som begått brott mot mänskligheten under den indonesiska ockupationen 1975-1999 underminerar rättssäkerheten. Ett exempel är utlämningen 2009 av den kriminelle Maternus Bere till Indonesien i strid mot Östtimors konstitution. Förtroendet för rättsväsendet började undermineras av att varken de ansvariga för våldet 2006 eller mordförsöken mot presidenten och premiärministern 2008 ställdes inför rätta. Både Östtimors regering och dess samarbetspartner blir mer och mer obenäga att erkänna världssamfundets ansvar för att sätta stopp för straffriheten.

Östtimors oljeintäkter kommer ej vara längre än i ett till två decennier. Oljetillgångarna är inte så stora och det är osannolikt att nya fynd görs i ett land som har få andra inkomstkällor. Den privata sektorn består av jordbruk för självhushåll, regeringsentreprenörer och ett fåtal importörer vilket är en ohållbar situation. Det rapporteras att 41% av befolkningen lever under fattigdomsgränsen men siffran är osäker, då hänsyn ej tas till inflationen och indikatorer som inte är relaterade till fattigdom är inkluderade.

Östtimor har ingen utlandsskuld, men om man tar utlandslån kommer det göra landet ännu mera sårbart och skapa problem den dag då oljetillgångarna sinar.

"Resource Curse" - "tillgångens förbannelse" (d.v.s. att höga tillfälliga oljeinkomster används för stora

statsutgifter och skapar ett mycket högt importberoende) - är ett genomgående problem i länder som exporterar icke förnyelsebara råvaror. Inflationen är nu ca 15%. Eftersom den lokala absorptionsförmågan är svag, gör staten 70% av sina investeringar utomlands och 90% av givarkapitalet går ut ur landet. År 2010 importerade Östtimor för 994 miljoner dollar medan exporten av annat än oljeprodukter bara var 20 miljoner dollar, varav nästan allt var kaffebönor. Gapet mellan de rika och fattiga ökar, likaså mellan Dili och landsbygden. Under 2011 betalas dubbelt så mycket i stipendier för utlandsstudier som för National University som skapar arbetstillfällen och utbildar mer än tio gånger så många studenter. Genomförbarhetsstudier för oljeindustrin kostar dubbelt så mycket som motsvarande studier för jordbruket, inom vilket 80% av befolkningen arbetar. Prefabricerade hus importeras för varje by istället för att lokala entreprenörer anlitas.

Säkerhet innebär inte bara att beväpnade män och kvinnor ska upprätthålla ordning utan det gäller också att kunna leva utan fruktan för arbetslöshet, sjukdom och svält. Det är ett förhållande som många biståndsgivare förbiser. På grund av det dåliga hälsoläget dör betydligt fler människor till följd av ohälsa än av våld.

Nationsbyggande är inte det enda målet utan det gäller att se till att den nationella ekonomin ej tar skada, att miljön skyddas och att gapet mellan rika och fattiga inte vidgas. Investeringarna som görs i utbildning för befolkningen är små medan mycket av biståndsmedlen har gått till utländska rådgivare för att kunna höja kvaliteten på tjänstemännen.

Ekonomin är helt beroende av olje- och gasexport, som kommer ta slut 2023 (eller 25 år senare om Sunrise exploateras). Oljeintäkterna räcker knappt till för att höja befolkningen över fattigdomsgränsen. Få andra sektorer av ekonomin uppmärksammas. Långsiktighet är önskvärd i planeringen i stället för den nu dominerande kortsiktigheten. Den nyligen antagna Strategic Development Plan är därför ett steg i rätt riktning. Grunden för fortsatt utveckling måste läggas innan oljan sinar.

Gabriel Jonsson

Uttalande på årsdagen av folkomröstningen

Timor-Leste National Alliance for an International Tribunal (ANTI) antog den 30 augusti, som är årsdagen av 1999 års folkomröstning om Östtimors status, uttalandet ”Att reda ut begångna brott mot mänskligheten är nyckeln till att öppna dörren för sanning och rättvisa nu och framöver”.

Den indonesiska militärens brutalitet ledde till att tusentals människor dödades. Morden som de indonesiska soldaterna och den pro-indonesiska milisen utförde gjorde timoresiska liv värdelösa. Omoraliska handlingar tog bort våra mödrars och systrars värdighet. Såren är på grund av hyckleri ännu ej läkta. Vi är hycklare, eftersom vi inte vill känna vad offren känner idag, glömmer bort de oskyldiga människor som dödades, icke söker efter de försvunna och betonar försoning istället för rättvisa.

Idag är det årsdagen av folkomröstningen. För världssamfundet är det också den internationella dagen för de försvunna. CAVR-rapporten (Sannings-, mottagnings- och försoningskommissionen) beräknar antalet döda och försvunna under åren 1975-1999 fram till folkomröstningen till 186.000. Och 4.000 barn som fördes bort av den indonesiska militären har ännu inte återvänt.

Idag betonar vi bara vänskap och inte sanning. Hur ska vi kunna gå framåt utan att ta itu med det förgångna? Hur kan vi tillsammans göra framsteg om vi ignorerar de tunga bördor vi bär på? ANTI kräver därför:

1. Att FN:s säkerhetsråd antar en resolution för att upprätta en trovärdig internationell domstol för att ställa de huvudansvariga för allvarliga brott och brott mot mänskligheten i Östtimor under den indonesiska

okupationen inför rätta så att straffriheten kan brytas

2. Att åklagaren driver de allvarliga brottsfall som undersöktes av Serious Crimes Investigation Team och överlämnar dem till en domstol

3. Att domarna och riksåklagaren fängslar den före detta milismannen Valentim Lavio som redan har dömts till nio års fängelse men nu går fri

4. Att presidenten ratificerar International Convention for the Protection of All Persons from Enforced Disappearance för att garantera att inga mer försvinnanden ska äga rum

5. Att regeringen kräver att Indonesiens regering återlämnar de människor som militären mot deras vilja tog med sig

6. Att alla myndigheter gör den 30 augusti till en viktig nationell minnesdag runt om i landet snarare än en nationell helgdag

7. Att parlamentet snabbt beslutar om Memory Institute Law och Reparations Law

8. Att myndigheterna respekterar principen om maktindelning och rättsväsendets förmåga att utreda allvarliga brott och brott mot mänskligheten i enlighet med artikel 160 i konstitutionen

Att glömma bort de begångna brotten innebär slutet för rättvisan idag och framöver.

Dili, 30 augusti 2011

Sisto dos Santos (Representant för styrelsen)

Gabriel Jonsson

Källa: La'o Hamutuk, 31/8 2011.

Fortsättning från sidan 1

niskorna.

La'o Hamutuk spred den 11 juli, när parlamentet började debattera planen, ett 13-sidigt remissvar. Huvudpunkterna i den tvåsidiga sammanfattningen är:

Planen är ett viktigt dokument och mycket bättre än 2010-års förslag. Det är omfattande och förtjänar grundlig diskussion innan det antas.

Fokuset på socialt kapital är välkommet och vi hoppas att kommande budgetar avspeglar detta och att något av de 52 % av 2011-års budget som avsatts för fysisk infrastruktur omfördelas till utbildning och hälsovård.

Planen borde innehålla mer information om kostnader och finansiering för att bli mer än en dröm. Vi är särskilt oroade för att finansieringen kommer att

ske med lån.

Planen ignorerar Östtimors gigantiska handelsunderskott och innehåller en del felaktiga siffror samt är för optimistisk.

Förslaget till jordabalk kräver ytterligare debatt och måste ta större hänsyn till markens verkliga värde för människorna och inte bara investerarna.

Jordbrukspolitiken borde främja självförsörjning.

Planen saknar diskussion om andra industrigrenar än petroleumindustrin.

Du kan få planen från webben på adressen <http://timor-leste.gov.tl/?cat=32&lang=en> och läsa mer om den på La'o Hamutuks webbplats <http://www.laohamutuk.org/econ/SDP/10SDPindex.htm>.

Tommy Pollák

Storstrejk i gruva i Västpapua

Världens största koppar- och guldgruva Grasberg ligger i den centrala delen av Västpapua. Rättigheterna att utvinna koppar och guld tillhör PT Freeport Indonesia (PTFI), i vilket 90,64% av aktierna ägs av USA Freeport McMoran Copper & Gold Inc medan 9,36% tillhör den indonesiska staten. En av styrelsemedlemmarna i Freeport McMoran Copper & Gold Inc är Henry Kissinger, som var USA:s utrikesminister i många år.

Bolaget fick utvinningskontraktet 1967, d.v.s. två år efter att militären hade kommit till makten i Indonesien under ledning av general Suharto i en mycket blodig statskupp 1965. Därefter var Suharto landets president i 32 år, d.v.s. fram till maj 1998.

Utvinningskontraktet ger PTFI rättighet att exploatera området på 30 km² i 30 år. Utvinningen av koppar och guld började 1972 men officiellt öppnades gruvan 1982. Det nuvarande kontraktet är från 1991. Det ger tillstånd att utvinna dessa naturtillgångar på 30 år med provision på 20 års förläggning till 2041. 1988 upptäckte man en stor guld- och kopparfyndighet i samma område. Förutom koppar och guld utvinns man också silver och molybden.

Utbetalning till Indonesiens regering

Under PTFI:s verksamhet från 1992 fram till mars 2011 har det sammanlagt utbetalats 12,1 miljarder dollar, varav 7,3 miljarder i bolagsskatt, 2,3 miljarder i inkomstskatt, regionala skatter och andra avgifter, 1,2 miljarder i royalty samt 1,2 miljarder i utdelningar.

För 2010 uppgick bolagets finansiella skyldigheter gentemot den indonesiska staten till 1,9 miljarder dollar. Det består bl.a. av bolagsskatt 1,2 miljarder dollar, anställdas inkomstskatter, regionala och andra skatter 185 miljoner, royalty och 169 miljoner i utdelningar. Enligt en studie utförd av Institutet för ekonomisk och social forskning vid Universitas Indonesia i Jakarta 2010, uppgår dessa inkomster till 1,59 % av Indonesiens BNP (*The Jakarta Post*, 110526). Gruvan är således en viktig inkomstkälla för den indonesiska staten. Det rapporterats att under första kvartalet 2011 har bolaget betalat 678 miljoner dollar till den indonesiska regeringen. Betalningen består av 346 miljoner i bolagsskatt, 165 miljoner för anställdas inkomstskatter och andra avgifter samt 51 miljoner i royalty. Resterande 177 miljoner dollar var utdelningar till Indonesiens regering.

Strejkorsaker

Den 17 juli i år gick gruvarbetarna i strejk. Indonesiens allmänna arbetarförening (Serikat Pekerja Seluruh Indonesia - SPSI) var huvudorganisatör. Det är inte första gången tusentals arbetarna går ut i strejk. Den 17 april 2007 gjorde gruvarbetarna en stor strejkaktion med kravet på bl.a. förbättrade arbetsvillkor, bättre

lönevillkor samt att fler papuaner skulle anställas. I förhandlingarna gick gruvbolaget med på arbetarnas krav och därför avslutades strejken den 27 april 2007. Avtalet undertecknades av Amando Mahler, VD för PT Freeport Indonesia och Frans Pigome, arbetarnas representant, samt bevitnades av representanter för det lokala parlamentet och regionens polisbefäl.

Strejken pågick bara i åtta dagar, d.v.s. fram till den 25 juli 2011 med reservationen att om arbetarnas krav inte uppfylls av gruvbolaget, skulle arbetarna strejka från och med den 15 september. Enligt Richard Adkerson, gruvbolagets företrädare, ledde strejken till att företagets produktion i gruvan minskade med 35 miljoner pund koppar och 60.000 uns guld.

Facket företräder arbetstagarna i gruvan och kan slå till igen om dess krav inte uppfylls. Facket representerar 8.000 medlemmar. De kräver högre lön eftersom det finns andra arbetare runt om i världen att anställa, sade fackets representant Solossa. Vidare sade han: "Vi i öster är i en svag position. Vi befinner oss i ett avlägset område, så det är lätt för ett stort företag att utnyttja oss. Vi är verksamma på samma sätt som gruvarbetare i Chile och Kongo. Den enda skillnaden är lönen," sade Solossa. Solossa sade att om företaget vägrade ge efter för arbetarnas krav till och med den 17 augusti, skulle det vara möjligt att strejka igen. Kopparpriset uppnådde rekordnivåer tidigare i år, men trots detta behöver enligt Solossa de flesta av Freeports arbetare fortfarande banklån för att betala för sina barns utbildning. Månadslönen ligger på 1,3 miljoner rupiah (154 dollar) i Papua, en provins som är den mest utarmade och där dålig infrastruktur leder till högre levnadskostnader.

Strejken den 15 september

Klockan 24.00 den 15 september lade gruvarbetarna ner sitt arbete och lämnade arbetsplatsen. Vid 06:30 hade de anställda börjat samlas sig för att tillsammans åka till Timika, där PTFI har sitt kontor. Mobiliseringen av strejkande anställda från Tembagapura till Timika genomfördes i etapper, i början med 83 bussar som transporterade dem. Fackets plan var att det skulle finnas 130 bussar som transporterar anställda i området. Enligt talesmannen för de strejkande sade han till tidningen *Radar Timika* att bussar som transporterar strejkande gruvarbetare tillhandahålls av företaget och att i Kuala Kencana bygger arbetarna en scen och tältar för att fira gudstjänst.

Under tiden sade en talesman för PTFI - Ramdani Sirait - i ett uttalande till *Radar Timika* den 15 september att PT Freeport Indonesia var besviken över att arbetarnas organisation beslutat att genomföra en olaglig strejk. "När samtalen inleddes den 20 juli 2011, försökte ledningen alltid att förhandla i god tro för att uppnå ett avtal som är rättvist och rimligt inom ramen för kollektivavtalet för perioden 2011-2013. Vi har

B

Porto betalt

Avsändare:
Östtimorkommittén
c/o Pollak
Wiboms väg 12
171 60 SOLNA

Kom ihåg att anmäla adressändring.

uttryckt vår önskan att förhandlingarna återupptas och avslutas i tid, " förklarade Ramdani. Han sade också att enligt dekretet av ministern för arbetsmarknad och transmigration kan parterna om förhandlingarna inte slutförs inom en avtalad tid, förlänga tiden för förhandlingarna i högst 30 dagar. Under tiden har PTFI sagt att arbetarna som strejkar inte får någon lön.

Medlingen och säkerheten

Enligt planerna skulle Indonesiens minister för arbetsmarknad och transmigration vara närvarande som medlare vid förhandlingarna mellan de strejkande arbetarnas delegation och representanter för företaget. Det meddelas också att till Papua har det flugits 400 man ur de särskilda polisstyrkorna för att stödja de polisenheter som är stationerade i området där strejken pågår. Enligt polisens talesman har 1.000 soldater och poliser placerats ut för att garantera säkerheten för PTFI:s anställda.

Fackets krav

Enligt facket planerar man en månadslång strejk. Den

totala personalstyrkan på PTFI är 23.000 man, varav mer än 12.000 har gått ut i strejk. Facket kan förlänga strejken en månad till om förhandlingarna når ett dödläge. Facket har tidigare sagt att det inte planerat att fortsätta med sitt trepartssamarbete, som innebär medling av regeringen, utan försöker diskutera frågan direkt med företaget. Talesmannen sade att strejken fortsätter tills man når en överenskommelse och att det är möjligt att förlänga den ytterligare efter en månad.

Facket driver på för högre löner för arbetarna, eftersom det finns andra arbetare vid Freeports gruvor runt om i världen som får tio gånger mer betalt än dem. Strejken kan också ha drivits på av den senaste tidens rekordhöga priser på guld, eftersom Grasberg också har världens största guldreserver. Förbundet hade erbjudit sig att sänka sina krav från 17,50 dollar per timme till ett intervall på 10-12,50 dollar per timme, men Freeports ledning hade insisterat på en stegvis lönehöjning med 22 procent. Gruvarbetarna tjänar nu 1,50-3 dollar per timme. Strejken försätter och förhandlingarna pågår.

Hendrik Amahorseja

Indonesien - kyrkor förstörda 2011

Enligt Theophilus Bela, generalsekreterare för den indonesiska Kommittén för religion och fred och ordförande i Jakartas kristna kommunikationsforum, har hittills under 2011 29 kyrkor i Indonesien blivit attackerade med brandbomber, bränts ner eller tvingats att stänga. I sin information säger han också att under 2010 var det 47 kyrkor som förstördes eller tvingades stänga.

Dessa angrepp är en del av förföljelsen av kristna i Indonesien, som utövas av små, radikala grupper av

muslimer.

Ungefär 90% av Indonesiens befolkning är muslimer, resterande 10 % tillhör något av de fem andra godkända trossamfundet, protestantismen, katolicismen, buddismen, hinduismen eller konfucianismen.

Hendrik Amahorseja, Tommy Pollák

Källa: <http://www.kabargereja.tk/2011/01/jakarta-christian-communication-forum.html>

Har Du inte fått det här numret av Merdeka & ÖsttimorInformation med posten? Trots att Du borde fått det. Har Du fått det trots att Du undanbett Dig det?

Det kan bero på att registerändringar mellan den 10 juli och 3 augusti på grund av datorstöld gått förlorade. Om Du anmälde ändring under denna tid, ber vi Dig att göra om den.